

Kecskeméti Corvin Mátyás Általános Iskola
Hunyadi János Általános Iskolája
Földrajz 8.

Tanmenet

2018/2019

Készítette: Takács Tímea (Szaktanár)

Heti óraszám: 2
Éves óraszám: 72

Felhasznált tankönyv:

AP-081305 Szentirmainé Brecsók Mária : Földrajz 8.

A tantárgy tanításának céljai és feladatai a 8. évfolyamon

- A tanulók világképének, környezeti gondolkodásának továbbfejlesztése Európa, a Kárpát-medence és Magyarország földrajzi ismeretanyagának elsajátíttatásával.
- A természeti és társadalmi folyamatokban való tájékozottság bővítése az európai természeti, társadalmi, környezeti értékek megismertetésével.
- A környezet kölcsönhatásaiban és regionális kérdésekben való tájékozottság fejlesztése.
- A reális alapokon nyugvó nemzet- és Európa-tudat kialakítása, a hazához való kötődés formálása:
 - Európa és a Kárpát-medence természetföldrajzi és társadalom-földrajzi összefüggéseinek megismertetésével,
 - a kontinens legfontosabb országainak, tipikus tájainak tárgyalásával,
 - a különböző népek, nemzetiségek értékei, életmódja iránti érdeklődés, a másság tiszteletének kialakításával,
 - Magyarország kedvező és kedvezőtlen természeti adottságainak, társadalmi-gazdasági lehetőségeinek, nemzeti értékeinek, Európában és a világban elfoglalt helyének bemutatásával.
- A tanulók környezetfeltű szemléletének, környezetet óvó magatartásának formálása szűkebb közösségük, régiójuk, országuk problémáinak megoldásában való részvétel készségének fejlesztésével.

A Földrajz órákon általam kitűzött állandó fejlesztési célok:

Ezeket a kompetenciákat, vagy azok egy részét a tanítás – tanulás folyamata során szinte folyamatosan alkalmazzuk, tehát folyamatosan fejleszthetők is.

Anyanyelvi kommunikáció: hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása, segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.) ,tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Matematikai kompetencia: lényeglátás , problémamegoldó készség , a dolgok logikus okának és érvényességének megkeresése

Természettudományos kompetencia: összefüggések felismerése és kifejezése , lényeglátás, fogalomalkotás, rendszerszemléletű gondolkodás, logikai képességek, rajzoló készség , környezettudatosság , környezet- és természetvédelem, kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása, kíváncsiság, európai azonosságtudat , nemzeti tudat megalapozás

Digitális kompetencia: eszközök megismerése, használata , kreativitás , információkeresés és kezelés

Hatékony, önálló tanulás : önértékelés, illetve mások objektív értékelése , segédeszközök használata , figyelem

Szociális és állampolgári kompetencia: magatartási szabályok alkalmazása , személyes előítéletek leküzdése , empátia , változások iránti fogékonyság együttműködés , érdeklődés , kommunikációs képesség

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: a gazdaság működésének átfogóbb megértése , a pénz világában való tájékozódás , tervezés , elemzés , tapasztalatok értékelése , egyéni és csapatomunkában történő munkavégzés , kommunikálás

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség : analízis - szintézis , tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát, bizonyítások megértése

*Mindezeket természetesen a tantárgy lehetőségeihez, jellegéhez, követelményeihez igazítva specifikusan szükséges és lehet fejleszteni. A tanmenetben **piros** színnel kiemelt az elsődleges fejlesztési cél.*

Iskolánk helyi tantervéhez kapcsolódó nevelés- fejlesztési céljaim:

- A tanulók szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

Témakörök, tanítási egységek megnevezése - óraszám feltüntetése :

Az éves órakeret felosztása

<i>Témakör:</i>	<i>Törzsanyag feldolgozása</i>	<i>Kiegészítő/ forrásfeldolgozó óra(szabadon felhasználható órakeret)</i>	<i>Összefoglalás, ismétlés, ellenőrzés</i>	<i>Összes óraszám</i>
Év eleji ismétlés	-	–	1	1
I. Nyugat-, Észak- és Dél-Európa	14	1	2+1	18
II. Kelet- és Közép-Európa	17	1	1+1 / 2+1	23
III. A Kárpát-medencevidék és hazánk természeti viszonyai	10	1	2+1	14
Projekt hét		2		
IV. Magyarország társadalmi viszonyai	10	-	2+1	14
V. Év végi ismétlés		-	1	1
Összóraszám	51	5	16	72

- A sárgával jelölt órák a szabadon tervezhető órakeret egységei.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
1.	Elevenítsük fel a tavaly szerzett ismereteinket. Miről tanulunk az idén?	A földtörténet eseményei, hegységek síkságok keletkezése, ásványok, kőzetek keletkezése. Ismerkedés a tanév anyagával.	Előzetes tudás.	Természettudományos rendszerszemlélet, földrajzi szemlélet Európa-tudat.	A földtörténet eseményei, hegységek síkságok keletkezése
NYUGAT-, ÉSZAK- ÉS DÉL-EURÓPA					
2.	A mi kontinensünk: Európa	Európa földrajzi koordinátáinak meghatározása és Európa jellemző földrajzi adatainak elemzése. Kördiagram, Szalagdiagram elemzése A nyelvek Európában című tematikus térkép elemzése Térképolvasási gyakorlat Szövegértelmezés	Európa földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. A kontinens legfontosabb adatai. Európa népessége, népsűrűsége. Az „öregedő kontinens” jellemzői. Legjellemzőbb népcsoportok és nyelvek. Új fogalmak: Öregedő társadalom; indoeurópai nyelvcsalád,	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálással segítségével. A logikus gondolkodás	Európa földrajzi helyzete, fekvése, partvonala, ezek jellemzése térképhasználattal. Legjellemzőbb népcsoportok és nyelvek felsorolása.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonelemzés és következtetések levonása során.	
3.	Évmilliók eseményei a kontinensen	Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat A tájak jellemzőinek feldolgozása csoportmunkában. Rendszerezés	Az ösföldek kialakulása. A Balti-pajzs jellemzői. A röghegységek kialakulása. Európa rögvidékei. A középidő eseményei Európában, az üledékes kőzetek kialakulása. Az Eurázsiai-hegységrendszer kialakulása, európai tagjai. A negyedidőszak eseményei. A pleisztocén kori jég felszínformáló munkájának az eredménye Európában. Európa alföldjei.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálzat segítségével. Szociális kompetencia fejlesztése a közösen végzett munka közben. Vitakultúra elsajátítása,	Tájékozódás Európa térképén, Európa tájainak felismerése a térképen.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			A mai partvonal Topográfiai fogalmak: Kaledóniai-, variszkuszi-hegységképződés; fjord, moréna kialakulása.	mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.	
4-5.	A földrajzi övezetesség Európában	A már tanultak felelevenítése Ábraelemzés Éghajlati diagramok összehasonlító elemzése A Földrajzi övezetesség Európában című tematikus térkép és táblázat elemzése. Szalagdiagram szerkesztése	Az Atlanti-óceán szerepe Európa éghajlatának alakulásában. A tenger hűtő-fűtő hatása. Az Észak-atlanti-áramlás szerepe. Az Európában megtalálható éghajlatok jellemzése. Természetes növénytakaró alakulása. Európa vízrajza, a folyók vízjárása. A mérsékelt és a hideg övezet jellemzőinek, és jellemző éghajlatainak felelevenítése.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálzat segítségével. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a	A mérsékelt és a hideg övezet jellemzőinek, és jellemző éghajlatainak felelevenítése. Európa vízrajza, a folyók vízjárása. Európa folyóinak felismerése domborzattérképen. A tenger szerepe az éghajlat módosulásában.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonelemzés és következtetések levonása során.	
6.	Együtt Európában	Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat Szövegértelmezés Gondolattérkép készítése a soros elnökségről	Az Európai Unió kialakulásának előzményei. Az Unió bővítése. Az Európai Unió ma. Az Unió intézményrendszere. Új fogalmak: Gazdasági és politikai integráció; euróövezet, Schengeni övezet, uniós polgár, állampolgár, letelepedési engedély, munkavállalási engedély.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálózat segítségével. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése	Az Európai Unió ma, letelepedési, munkavállalási ismeretek.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				a grafikonelemzés és következtetések levonása során.	
7.	Az Atlanti-óceánra nyitott Nyugat-Európa	Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat Éghajlati diagramok elemzése	Nyugat-Európa földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Éghajlatok Nyugat-Európában. Vízhalózat. Nyugat-Európa országai. Topográfiai fogalmak: La Manche, Brit-szigetek, Pennine-hegység, Francia-középhegység, Londoni- és Párizsi-medence, Mont Blanc, Temze, Rhône, Szajna.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókhalózat segítségével. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonelemzés és következtetések levonása során.	Nyugat-Európa földrajzi helyzetének jellemzése térkép segítségével, országainak, azok fővárosainak felsorolása, térképen való felismerése.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
8.	A gazdasági élet új kihívásai	Tematikus térkép elemzése Térképolvasási gyakorlat	Gyarmatbirodalom létrehozása, a gazdaság megerősödése. A gyarmati múlt hatása a mai gazdaságra. Bányakincsek – kiürülő félben lévő bányák. Új fogalmak: átalakuló ipari körzet, kikötőövezet.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. A kritikai gondolkodás fejlesztése a Nyugat-Európa társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok elemzésével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálással segítségével.	A bányakincs vagyon csökkenése, a kikötői ipar és a leányvállalatok jelentősége.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
9.	Nyugat-Európa szigetországa: Nagy-Britannia	Nagy-Britannia jellemző földrajzi adatainak elemzése Kördiagram elemzés Térképolvasási gyakorlat Gondolattérkép készítése Nagy-Britannia kikötői iparáról	Nagy-Britannia földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Legfontosabb adatai. Természeti viszonyai. Kedvező fekvése. Nagy mennyiségű nyersanyag behozatala. Hagyományos iparágak, történelmi iparvidékek. Új iparágak megjelenése, kikötői ipar erősödése. Korszerű mezőgazdaság, intenzív gazdálkodás. Az állattenyésztés vezető szerepe. Új fogalmak: soknemzetiségű ország, multikulturalizmus, vendégmunkás, munkaerő-vándorlás Topográfiai fogalmak: Anglia, Birmingham,	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Nagy-Britannia társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok elemzésével, illetve a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepének, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak, társadalmi és környezeti következményeinek	Nagy-Britannia földrajzi helyzete, fekvése. Nagy mennyiségű nyersanyag behozatala. Hagyományos és Új iparágak megjelenése, kikötői ipar erősödése. Korszerű mezőgazdaság,

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Manchester, Glasgow, Közép-angliai- iparvidék	megláttatásával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálózat segítségével.	
10.	Az Unió éleltára: Franciaország	Franciaország jellemző földrajzi adatainak elemzése Térképolvasási gyakorlat	Franciaország földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Legfontosabb adatai. Természeti viszonyai. Kedvező fekvése. A természeti erőforrások. A korszerű, de drágán termelő mezőgazdaság. A mezőgazdaság értékesítési gondjai. Az éghajlat és a mezőgazdaság összefüggései. Az ipar szerkezetének és helyszínének megváltozása. A kikötői ipar kialakulása és fejlődése.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Franciaország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok elemzésével, illetve a	Franciaország földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Természeti viszonyai. A természeti erőforrások. A mezőgazdaság értékesítési gondjai. Az éghajlat és a mezőgazdaság összefüggései. Az ipar szerkezetének és helyszínének megváltozása.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepének, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak, társadalmi és környezeti következményeinek meggláttatásával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálzat segítségével.	
11.	A jégformálta Észak-Európa	Tantárgyi miniprojekt: A jégkorszak nyomai Észak-Európában Könyvtári/internetes gyűjtőmunka Ábraelemzés , Térképek elemzése	Észak-Európa földrajzi helyzete. Felszínének kialakulása és tájai. Éghajlata, vízrajza, természetes növénytakaró. Az éghajlatmódosító tényezők szerepe a kontinensrész éghajlatának alakításában. A Skandináv-hegység	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Digitális kompetencia fejlesztése az internetes gyűjtőmunka során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése	Észak-Európa földrajzi helyzete, tájai. Éghajlata, vízrajza, természetes növénytakarója. Az éghajlatmódosító tényezők és a Skandináv-hegység éghajlatválasztó szerepe.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			éghajlatválasztó szerepe.	a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálózat segítségével.	
12.	Észak-Európa	Az észak-európai országok jellemző földrajzi adatainak összehasonlító elemzése Térképolvasási gyakorlat Rendszerezés Gondolattérkép készítése Észak-Európa országairól.	Az észak-európai országok és fővárosok. Észak-Európa országainak közös és eltérő vonásai. Az észak-európai országok társadalmi-gazdasági viszonyai. A természeti erőforrások és a gazdasági élet kapcsolata a térségben.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Észak-Európa társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok	Az észak-európai országok és fővárosok. Észak-Európa országainak közös és eltérő vonásai.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				elemzésével, illetve a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepének, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak, társadalmi és környezeti következményeinek megláttatásával.	
13.	A Földközi-tengerre néző Dél-Európa	Éghajlati diagram elemzése Térképolvasási gyakorlat Rendszerezés . A karsztjelenségekről tanultak alapján a mf. feladatának megoldása	A Pireneusi-félsziget földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Természeti viszonyai. Az Appennini-félsziget földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Természeti viszonyai. A tipikus mediterrán táj jellegzetességei.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálással segítségével. A logikus gondolkodás	A Pireneusi-, és Appennini-félsziget földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. A tipikus mediterrán táj jellegzetességei.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonelemzés és következtetések levonása során.	
14.	A tipikus mediterrán ország: Spanyolország és Olaszország	Spanyolország és Olaszország jellemző földrajzi adatainak összehasonlító elemzése Tematikus térkép elemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével	Spanyolország legfontosabb adatai. Kedvező fekvése. Gyarmatbirodalom létrehozása, a megszerzett vagyon elherdálása. Elszigeteltség, elmaradottság magyarázata. Olaszország legfontosabb adatai. Kedvező fekvése. Az északi és a déli területek közötti különbség, annak okai. A kikötő- és az üdülőövezetek fejlődése. Az idegenforgalom jelentőségének	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése a két ország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a világban zajló gazdasági folyamatok elemzésével, illetve a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepének, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak, társadalmi és környezeti	Spanyolország és Olaszország jellemző földrajzi adatai, az idegenforgalom szerepe a térségben.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			növekedése.	következményeinek megláttatásával. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálással segítségével.	
15.	A mozgalmas Balkán-térség országai	Horvátország és Szerbia jellemző földrajzi adatainak elemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével Tematikus térkép elemzése Éghajlati diagramok összehasonlító elemzése Szövegelemzés	A Balkán-félsziget földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Természeti viszonyai. Horvátország, valamint Szerbia legfontosabb adatai. Kedvező fekvés. A kikötő- és az üdülőövezetek fejlődése. A gazdasági élet fejlődése. Az idegenforgalom jelentőségének	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése a Balkán-térség társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek,	A Balkán-félsziget földrajzi helyzete, fekvése, partvonala. Természeti viszonyai. A kikötő- és az üdülőövezetek fejlődése, az idegenforgalom jelentőségének növekedése. A háború nyomai.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			növekedése. A háború nyomai.	okainak és környezeti következményeinek megláttatásával. A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése a kép- és ábraelemzések során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálózat segítségével.	
16.	Gyerekek által készített PowerPointos kiselőadások a fejezethez kapcsolódóan.	Önálló munka, kutatómunka, gyűjtött anyag rendszerezése és kiselőadássá formálása.	PowerPointos bemutató készítése és kiselőadások megtartása a térség országainak idegenforgalmi nevezetességeiről.	A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése, Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonkészítés és elemzés során.	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				Rendszerezés képességének fejlesztése. Digitális eszközök alkalmazása az anyaggyűjtés és az előadás megtartása során.	
17-18.	Ellenőrizd tudásodat!	Rendszerezés. A lehetőségeknek megfelelően, az ismeretek rögzítése az interaktív feladatokkal és kérdésekkel. Önálló tanulói munka, a munkafüzeti feladatok megoldása tankönyvi kérdések megválaszolása	A fejezetben tanultak.	Rendszerszemlélet fejlesztése a rendszerezés képességének fejlesztésével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése A hatékony, önálló tanulás alapozása. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.	
19.	Ellenőrző óra	A témazáró feladatlap kitöltése		Ismeretek önálló alkalmazása, saját	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				gondolatok kifejezésének képessége.	
KELET- ÉS KÖZÉP-EURÓPA					
20.	A hátságok földje Kelet-Európa	Szövegfeldolgozás téma, oldal Ábraelemzés Tematikus térképek elemzése – Európa éghajlati térképei Térképolvasási gyakorlat	Kelet-Európa földrajzi helyzete, határai. Felszínének kialakulása. Tájainak jellemzése. A földrajzi övezetesség megjelenése a kontinensrészen. A földrajzi szélesség, az éghajlat, a talaj és az élővilág kapcsolata. A domborzat és az éghajlat kapcsolata. Az éghajlat és a vízrajz kapcsolata. Társadalmi átalakulás Kelet-Európában. A FÁK. Új fogalmak: Hátság; Podóliai-hátság; Ladogató, Onyega-tó; Oroszország, Ukrajna, Fehéroroszország, Moldova, balti	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	Kelet-Európa földrajzi helyzete, határai. Tájainak jellemzése. A földrajzi szélesség, az éghajlat, a talaj és az élővilág kapcsolata. A domborzat és az éghajlat kapcsolata.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			köztársaságok: Lettország, Észtország, Litvánia; FÁK.		
21-22.	Két kontinens országa: Oroszország	Oroszország fontosabb földrajzi adatainak elemzése Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat Gondolattérkép készítése Oroszország tájairól. Tematikus térképek elemzése – Oroszország legfontosabb bányakincsei Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével	Oroszország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Társadalmi-politikai-demográfiai jellemzők. Természetföldrajzi sajátosságok. A felszín kialakulása és a bányakincsvagyton közötti összefüggések. Az ország bányászata, energiagazdasága. Az átalakulóban lévő ipar bemutatása. A változások okainak feltárása. A mezőgazdaság bemutatása. Az alacsony színvonalú, behozatalra szoruló mezőgazdaság és a társadalmi élet közötti kapcsolat. Új fogalmak: Orosz Föderáció; transzszibériai	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Oroszország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megláttatásával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	Oroszország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai, sajátosságai. Az ország bányászata, energiagazdasága. Az ipar bemutatása. A mezőgazdaság bemutatása. Az Orosz Föderáció; transzszibériai vasútvonal

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			vasútvonal		
23.	A természeti erőforrásokban gazdag Ukrajna	Ukrajna jellemző földrajzi adatainak elemzése Kördiagramelemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével Gondolattérkép készítése Ukrajna iparáról. Forráselemzés Gyűjtőmunka az internetről – A csernobili atomkatasztrófa és következményei	Ukrajna jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – magyarok Kárpátalján. Természeti viszonyok. Mezőgazdasága. Kiváló minőségű termőföldek és a szántóföldi termelés kapcsolata. A mezőgazdaság értékesítési problémái és annak okai. Bányászata, energiagazdálkodása. A fejlődő ipar bemutatása. A turizmus mint jelentős bevételi forrás jellemzése. Új fogalmak: Krím-félsziget; Ungvár,	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Ukrajna társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megvilágításával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Digitális kompetencia fejlesztése az internetes feladat megoldása	Ukrajna jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Magyarok Kárpátalján. Természeti viszonyok. Mezőgazdasága. A fejlődő ipar bemutatása.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Beregszász; Krivoj Rog, Donyeck, Kijev, Odessza.	során.	
24.	A rögvidékekben gazdag Közép-Európa	Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat Tematikus térképek elemzése – Európa éghajlati térképei Éghajlati diagramok elemzése, összehasonlítása (Atlasz)	Közép-Európa földrajzi helyzete. Épülő és pusztuló partszakaszok az Északi- és Balti-tenger partján. Az épülő part fogalma; a partépülés folyamata és annak okai. A kontinensrész domborzata. A rögvidékek kialakulása és jellemzőik. Az Eurázsiai-hegységrendszer itt található vonulatainak jellemzői. Alföldek és medencék. Az ásványkincsvagyon és a felszínfejlődés kapcsolata. Éghajlati viszonyok jellemzése.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása során.	Közép-Európa földrajzi helyzete. Épülő és pusztuló partszakaszok az Északi- és Balti-tenger partján. Az épülő part fogalma; a partépülés folyamata és annak okai. A kontinensrész domborzata, tájai. Éghajlati viszonyok jellemzése, vízrajza.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Közép-Európa vízrajza. Az éghajlat és a vízrajz kapcsolata. Új fogalmak: Turzásos, épülő part; turzás, lagúna; Sváb–Bajor-medence, Cseh-medence, Német-közép-hegység, Érchegység, Szudéták, Lengyel-közép-hegység, Rajnai-palahegység, Közép-európai síkvidék, Német-síkság, Lengyel-síkság; Odera, Visztula.		
25.	Fejlődésbeli különbségek Közép-Európa országaiban	Szalagdiagram elemzése Térképolvasási gyakorlat Tematikus térképek elemzése Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével Oszlopdiagram-elemzés Szövegértelmezés: a munkafüzeti rejtvény megfejtése	Közép-Európa országai és a fővárosok. A közép-európai országok legfontosabb társadalmi-gazdasági jellemzői. Közép-Európa nyugati és keleti fele közötti különbségek kialakulásának okai. A szovjet mintájú szocializmus hatása. Mi tette szükségessé a	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Közép-Európa társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi	Közép-Európa országai és a fővárosok. A közép-európai országok legfontosabb társadalmi-gazdasági jellemzői. Közép-Európa nyugati és keleti fele közötti különbségek kialakulásának okai. Mely nehézségekkel kell szembenézni a

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
		Gondolattérkép készítése a rendszerváltással kapcsolatban	rendszerváltást ezekben az országokban? Mely nehézségekkel kell szembenézni a rendszerváltó országoknak?	különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megáttatásával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. <i>Az analízis képességének fejlesztése a szövegértelmezés során.</i> A rendszerezés képességének fejlesztése a gondolattérkép készítése során. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonelemzés és következtetések levonása során.	rendszerváltó országoknak?
26-27.	Európa gazdasági nagyhatalma	Németország jellemző földrajzi adatainak elemzése Diagramelemzés	Németország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag	Németország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
		Térképolvasási gyakorlat Tematikus térkép elemzése – Európa éghajlati térképei (Atlasz). A gazdasági élet számokban – gazdasági adatok értelmezése, összehasonlító elemzés. Gondolattérkép készítése a Ruhr-vidékről Otthoni feladat: tantárgyi miniprojekt: A világhírű német autógyártás (Gyűjtőmunka az internetről)	Az újból egyesített ország történelmi előzményei. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. A jól működő mezőgazdaság jellemzői. A keleti és nyugati országrész közötti különbségek magyarázata. Bányászata. Jellemző adatok. A világszínvonalon termelő német ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A kikötői ipar jelentősége, jellemzése. A belvízi hajózási útvonalak mellé települt ipar. A Ruhr-vidék földrajzi elemzése. Új fogalmak: komló, Harz, Bajor-Alpok, Zugspitze. Duna–Rajna–	elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Németország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megfigyeltetésével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikelemzés és következtetések levonása során. A rendszerezés képességének fejlesztése a gondolattérkép	Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. A mezőgazdaság jellemzői. Bányászata. A világszínvonalon termelő német ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak A belvízi hajózási útvonalak mellé települt ipar. A Ruhr-vidék.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Majna csatorna; Ruhr-vidék; Hamburg, Duisburg, München, Bonn, Berlin, Stuttgart, Köln, Jéna, Drezda, Lipcse, Frankfurt	készítése során. Digitális kompetencia fejlesztése.	
28.	Ellenőrizd tudásodat!	Rendszerezés. A lehetőségeknek megfelelően, az ismeretek rögzítése az interaktív feladatokkal és kérdésekkel. Önálló tanulói munka, a munkafüzeti feladatok megoldása tankönyvi kérdések megválaszolása	A fejezetben tanultak.	Rendszerszemlélet fejlesztése a rendszerezés képességének fejlesztésével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése A hatékony, önálló tanulás alapozása. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
29.	Ellenőrző óra	A témazáró feladatlap kitöltése		Ismeretek önálló alkalmazása, saját gondolatok kifejezésének képessége.	
30.	A Balti-tenger felé nyitott ország: Lengyelország	Lengyelország jellemző földrajzi adatainak elemzése A gazdasági élet számokban – gazdasági adatok értelmezése, összehasonlító elemzés. Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével	Lengyelország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás. Mai társadalmi viszonyok és annak történelmi előzményei. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Bányászata; kiemelten Felső-Szilézia. A lassan fejlődő lengyel ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A kikötői ipar jelentősége, jellemzése. A mezőgazdaság jellemzői, a kisparaszti gazdaságok. Új fogalmak: Gdański-öböl; Lengyel-tóhátság,	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Lengyelország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek meglátásával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	Lengyelország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Bányászata, a lengyel ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak A mezőgazdaság jellemzői, a kisparaszti gazdaságok.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Mazuri-tóhátság, Szilézia, Felső-Szilézia; Visztula, Odera; Gdańsk, Gdynia, Katowice, Krakkó, Nova Huta, Varsó, Łódz, Płock, Zakopane, Wieliczka.		
31.	Az óidei hegységekkel övezett Csehország	Csehország jellemző földrajzi adatainak elemzése Gazdasági adatok értelmezése, összehasonlító elemzés. Diagram elemzése Csoportmunka – Csehország tájainak jellemzése Térképolvasási gyakorlat	Csehország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás. Mai társadalmi viszonyok és annak történelmi előzményei. Természeti viszonyok: felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Természeti erőforrások. A gazdasági élet mai helyzete és az elmúlt évtizedek kapcsolata. Bányászata. Jellemző adatok. A nagy múlttal rendelkező ipar jellemzői. A gyors fellendülés lehetőségei. Legfontosabb iparágak és területi	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Csehország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megfigyeltetésével. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése	Csehország jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Természeti viszonyok: felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Bányászata. A nagy múlttal rendelkező ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A fejlett mezőgazdaság jellemzői.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			elhelyezkedésük. A fejlett mezőgazdaság jellemzői. Új fogalmak: Cseh-masszívum, Cseh-erdő, Šumava, Cseh-Morva-dombság, Cseh-medence, Morva-medence; Vltava (Moldva), Morva; Prága, Ostrava, Karlovy Vary, Plzeň, Mladá Boleslav, Zlín, Brno.	a grafikonelemzés és következtetések levonása során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Szociális kompetencia fejlesztése a közösen végzett munka közben. Vitakultúra elsajátítása, mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.	
32.	Európa legmagasabb hegysége: az Alpok	Éghajlati diagram elemzése Topográfiai gyakorlat Ábraelemzés Gondolattérkép készítése az Alpok természeti erőforrásainak kiaknázásáról Könyvtári gyűjtőmunka. Keresés az interneten.	Az Alpok földrajzi helyzete. Az Alpok mint az Eurázsiai-hegységrendszer tagja. Kialakulása, felszínének jellemzése. Legmagasabb csúcsai. A gleccserek és munkájuk. A felszín formakincse és a magasság közötti összefüggés. A lavinák. A gleccserekből	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása során. A rendszerezés	Az Alpok földrajzi helyzete. Az Eurázsiai-hegységrendszer tagja. A gleccserek és munkájuk. A lavinák. A folyók, tavak A hegység éghajlatának jellemzése; a „főn” fogalmának kialakítása. A magassággal

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			táplálkozó, sűrű vízhálózat jellemzése; legjellemzőbb folyók. Az Alpok tavainak kialakulása; legjellemzőbb tavak. A hegység éghajlatának jellemzése; a „főn” fogalmának kialakítása. A magassággal övezetes növénytakaró jellemzése. Az éghajlat és a természetes növénytakaró közötti összefüggés. Természeti erőforrások és azok kiaknázási lehetőségei. Az alpi tehenészet jellemzése. Új fogalmak: főn, hágó; alpi tehenészet. Tiroli-Alpok, Dolomitok; Matterhorn, Jungfrau, Grossglockner, Triglav; Rhône-gleccser; Inn, Száva, Genfi-tó, Zürichi-tó, Boden-tó, Comói-tó, Lago	képességének fejlesztése a gondolatterkép készítése során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Digitális kompetencia fejlesztése	övezetes növénytakaró. Az alpi tehenészet jellemzése. Új fogalmak: főn, hágó; alpi tehenészet.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Maggiore		
33-34.	Hazánk nyugati szomszédjai: Ausztria és Szlovénia	Ausztria és Horvátország jellemző földrajzi adatainak elemzése. A gazdasági élet számokban – gazdasági adatok értelmezése, összehasonlító elemzés. Kördiagramelemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével A mediterrán üdülőövezet jellemzése.	Ausztria jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Természeti erőforrások. Bányászata. A túlsúllyal rendelkező nehézipar jellemzői. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A fejlett mezőgazdaság jellemzői – a fejlett kisparaszti gazdaságok. Az alpi tehenészet megjelenése Ausztriában. Új fogalmak: Grazi-medence, Bécsi-medence, Duna-völgye; Bécs, Eisenerz, Linz, Graz, Steyr, Salzburg; Burgenland.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Ausztria és Szlovénia társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megláttatásával. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Digitális kompetencia fejlesztése.	Ausztria és Szlovénia jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Bányászata. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A fejlett mezőgazdaság.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Szlovénia jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Természeti erőforrások. Bányászata. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. Az osztrák mintára szervezett, fejlett mezőgazdaság jellemzői – a fejlett kisparaszti gazdaságok. Új fogalmak: Isztriai-félsziget, Júliai-Alpok, Triglav, Szlovén-karszt, Muravidék, Dráva–Mura köze, Postojnai-barlang, Škocjan-barlang, Bohinji-tó; Ljubljana, Maribor, Lendva, Koper.		
35.	A jellegzetes alpesi ország: Svájc	Svájc jellemző földrajzi adatainak elemzése. A gazdasági élet	Svájc jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése	Svájc jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai, felszíne, tájai,

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
		számokban – gazdasági adatok értelmezése, összehasonlító elemzés. Kördiagramelemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével	Mai társadalmi viszonyok és annak történelmi előzményei. Természeti viszonyok: felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Természeti erőforrások. A gazdasági élet mai helyzete és az elmúlt évtizedek kapcsolata. Bányászata. Jellemző adatok. A nagy múlttal rendelkező ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A fejlett mezőgazdaság jellemzői.	a szövegelemzés során. Az önálló tanulás képességének fejlesztése.	éghajlata, vízrajza. A nagy múlttal rendelkező ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak A fejlett mezőgazdaság jellemzői.
36.	Hegykoszorú Európa közepén: a Kárpátok	Ábraelemzés , Éghajlati diagram elemzése Éghajlati diagram szerkesztése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták	A Kárpátok földrajzi helyzete. A Kárpátok mint az Eurázsiai-hegységrendszer tagja. Kialakulása, felszínének jellemzése. A vulkanizmus megjelenése a	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	A Kárpátok földrajzi helyzete. Legmagasabb csúcsai. A hegység éghajlatának jellemzése. A sűrű vízhálózat. Tavainak

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
		segítségével Szövegelemzés	Kárpátokban. Legmagasabb csúcsai. A hegység éghajlatának jellemzése. A felszín formakincse és a magasság közötti összefüggés. A sűrű vízhálózat jellemzése; legjellemzőbb folyók. Tavainak kialakulása; a tengerszemek mint a legjellemzőbb tavai. A magassággal övezetes növénytakaró jellemzése. A gyephavas fogalmának kialakítása. Az éghajlat és a természetes növénytakaró közötti összefüggés. Természeti erőforrások. Új fogalmak: Tengerszem, kőtenger, gyephavas; Dévényi-szoros, Al-Duna; Északnyugati-Kárpátok, Északkeleti-Kárpátok, Keleti-Kárpátok, Déli-	Az analízis képességének fejlesztése a szövegértelmezés során. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása során.	kialakulása; a tengerszemek mint a legjellemzőbb tavai. A magassággal övezetes növénytakaró jellemzése. A gyephavas fogalmának kialakítása. Az éghajlat és a természetes növénytakaró közötti összefüggés. Természeti erőforrások. Új fogalmak: Tengerszem, kőtenger, gyephavas

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Kárpátok, Magas-Tátra, Gerlachfalvi-csúcs, Lomnici-csúcs; Vág, Zsil, Olt, Szeret, Prut, Dnyeszter; Szent Anna-tó, Csorba-tó		
37.	Északi szomszédunk: Szlovákia	Szlovákia jellemző földrajzi adatainak elemzése Tematikus térkép elemzése. Csoportmunka – Szlovákia tájainak jellemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével	Szlovákia jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatása. Mai társadalmi viszonyok és annak történelmi előzményei. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Természeti erőforrások. A gazdasági élet mai helyzete és az elmúlt évtizedek kapcsolata. Bányászata. Az import nyersanyagra települt ipar jellemzői. A fellendülés lehetőségei. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Szlovákia társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megállapításával. Szociális kompetencia fejlesztése a közösen végzett munka közben. Vítakultúra elsajátítása, mások véleményének meghallgatása,	Szlovákia jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Bányászata. Az import nyersanyagra települt ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak A mezőgazdaság jellemzői. A létfontosságú turizmus.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			A mezőgazdaság jellemzői. A létfontosságú turizmus. Új fogalmak: Kis-Duna, Csallóköz, Vág, Nyitra, Garam; Szlovák-érchegység, Szlovák-alföld; Pozsony, Kassa; Dobsinai-jégbarlang.	tiszteletben tartása a projekt során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	
38.	Közép- és Kelet-Európa határán. Románia	Románia jellemző földrajzi adatainak elemzése Kördiagram elemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével (Földrajzi atlasz) Tematikus térkép elemzése. Gondolattérkép készítése Románia mezőgazdaságáról	Románia jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. Lakói – közigazgatás. A magyarok és helyzetük Romániában. Mai társadalmi viszonyok és annak történelmi előzményei. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Természeti erőforrások. A gazdasági élet mai helyzete és az elmúlt évtizedek kapcsolata. Bányászata. Az alapanyag-igényes ipar jellemzői.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése Románia társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megfigyeltetésével. Szemléleti és logikai térképolvasás	Románia jellemző adatai, földrajzi helyzete, határai. A magyarok és helyzetük Romániában. Természeti viszonyok – felszíne, tájai, éghajlata, vízrajza. Az alapanyag-igényes ipar jellemzői. Legfontosabb iparágak A mezőgazdaság jellemzői. A környezetrombolás

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. A mezőgazdaság jellemzői. A környezetrombolás és a gazdasági élet kapcsolata. Új fogalmak: Székelyföld, Erdélyi-medence, Erdélyi-középhegység, Bihar-hegység, Erdélyi-érchegység, Havasalföld, Román-alföld, Moldova, Dobrudzsa; Kazán-szoros, Vaskapu-erőmű, Duna-delta, Bukarest, Kolozsvár, Marosvásárhely, Arad, Székelyudvarhely; Brassó, Temesvár, Brăila.	fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása során.	és a gazdasági élet kapcsolata.
39.	Gyererek által készített PowerPointos kiselőadások a fejezethez kapcsolódóan.	Önálló munka, kutatómunka, gyűjtött anyag rendszerezése és kiselőadássá formálása.	PowerPointos bemutató készítése és kiselőadások megtartása a térség országainak földrajzi és idegenforgalmai	A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése, Anyanyelvi kompetenciafejlesztés,	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			nevezetességeiről.	a szakmai szókincs bővítése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonkészítés és elemzés során. Rendszerezés képességének fejlesztése. Digitális eszközök alkalmazása az anyaggyűjtés és az előadás megtartása során.	
40-41.	Ellenőrizd tudásodat!	Rendszerezés. A lehetőségeknek megfelelően, az ismeretek rögzítése az interaktív feladatokkal és kérdésekkel. Önálló tanulói munka, a munkafüzeti feladatok megoldása (Mf. 56-58. oldal), tankönyvi kérdések megválaszolása (Tk.120. oldal).	A fejezetben tanultak.	Rendszerszemlélet fejlesztése a rendszerezés képességének fejlesztésével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése A hatékony, önálló tanulás alapozása. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása	A fejezetben tanultak.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				terén. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.	
42.	Ellenőrző óra	A témazáró feladatlap kitöltése		Ismeretek önálló alkalmazása, saját gondolatok kifejezésének képessége.	
A KÁRPÁT-MEDENCEVIDÉK ÉS HAZÁNK TERMÉSZETI VISZONYAI					
43.	A Kárpát-medence közepén	Ábraelemzés A magyarországi tájak jellemző földrajzi adatainak elemzése. Kördiagram elemzése Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével A tankönyvi függelék természetföldrajzi adatainak elemzése	Magyarország földrajzi helyzete, határai, jellemző adatok. Az egyes határszakaszok jellemzői: schengeni övezet – schengeni határ. Hazánk nagytájai; a különböző magasságú felszínformák százalékos megoszlása hazánk területén.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése	Magyarország földrajzi helyzete, határai. Az egyes határszakaszok: schengeni övezet – schengeni határ. Hazánk nagytájai

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				a diagram- és adatelemzés és következtetések levonása során.	
44.	A Kárpátok ölelte táj: A Kárpát-medencevidék	Ábraelemzés Térképolvasási gyakorlat A tankönyvi függelék természetföldrajzi adatainak elemzése	A Kárpát-medence földrajzi helyzete, határai, országai. A Kárpát-medence kialakulása, felszíne. A suvadás fogalmának kialakítása. A közös anyanyelv, kultúra és történelmi múlt a Kárpát-medencében. Magyar néprajzi csoportok és tájak elhelyezkedése a Kárpát-medencében. Új fogalmak: márga, suvadás; Erdélyi-medence	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással, fókuszálótat segítségével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Az ismert tér fokozatos kitágítása. Matematikai kompetencia fejlesztése.	A Kárpát-medence földrajzi helyzete, határai, országai. Magyar néprajzi csoportok és tájak elhelyezkedése a Kárpát-medencében. Új fogalmak: suvadás
45.	Hazánk legalacsonyabba	Térképolvasási	Az Alföld földrajzi	Anyanyelvi	Az Alföld földrajzi

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
	n fekvő tája	gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével Ágdiagram elemzése A tankönyvi függelék természetföldrajzi adatainak elemzése	helyzete. Felszínének kialakítása. A folyóvíz és a szél szerepe a felszín kialakulásában. A löszvidékek, a folyami hordalékkúpok és az árterületek jellemzése. Új fogalmak: Észak-alföldi hordalékkúpsíkság; Szatmár–Beregi-síkság; Bodrogek, Jászság; Körös-vidék, Sárköz, Dráva-mellék.	kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása során.	helyzete. A folyóvíz és a szél szerepe a felszín kialakulásában. Új fogalmak: Szatmár–Beregi-síkság; Bodrogek, Jászság; Körös-vidék, Sárköz, Dráva-mellék.
46.	A Kisalföld. A Dunántúli domb- és hegyvidék	Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével (Földrajzi atlasz) Tematikus térkép elemzése Ábraelemzés A tankönyvi függelék természetföldrajzi adatainak elemzése	A Kisalföld földrajzi helyzete. Határoló tájak. A felszín kialakulása. A folyók felszínformáló hatásának jelentősége a Kisalföld kialakulásában. Résztájainak jellemzése. Természeti értékek és védelmük. Új fogalmak: Győri-medence, Komárom–	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai	A Kisalföld és a Dunántúli-dombság földrajzi helyzete, kistájai. A folyók felszínformáló hatásának jelentősége a felszín kialakulásában. Természeti értékek és védelmük. .

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Esztergomi-síkság, Marcal-medence, Rábaköz; Hanság, Somló, Ság hegy; Marcal. A Dunántúli-dombság földrajzi helyzete. A felszínének kialakulása. A résztájak jellemző közei. A folyók felszínformáló hatásának szerepe a dombság kialakulásában. Résztájainak jellemzése. Védett természeti értékek. Új fogalmak: Belső-Somogy, Külső-Somogy; Tolnai-dombság, Baranyai-dombság; Villányi-hegység; Zengő, Abaligeti-cseppkőbarlang; Szársomlyó; Harkány.	kompetencia fejlesztése a diagram- és adatelemzés és következtetések levonása során.	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
47.	A Nyugat-magyarországi peremvidéktől a zempléni romvulkánokig	Térképolvasási gyakorlat Helymeghatározás a földrajzi koordináták segítségével (Földrajzi atlasz) Tematikus térkép elemzése A karsztjelenségekről tanultak átisméltése a munkafüzeti feladat megoldásával A tankönyvi függelék természetföldrajzi adatainak elemzése	A Nyugat-magyarországi peremvidék földrajzi helyzete. A felszín kialakulása. Felépítő kőzetek. Résztájainak jellemzői. Védett természeti értékek. Új fogalmak: Vasi-hegyhát, Őrség, Kemeneshát; Szentgotthárd; Balf, Sárvár, Bük, Zalakaros A Dunántúli-középhegység földrajzi helyzete. Határoló tájak. A felszínének kialakulása. Felépítő kőzetek. Résztájainak jellemzése. – A változatos formakincs bemutatása. Új fogalmak: Tatai-árok, Pilisvörösvári-árok; Északi-Bakony, Déli-Bakony, Balaton-felvidék;	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagram- és adatelemzés és következtetések levonása során.	A Nyugat-magyarországi peremvidék , a Dunántúli-, és Északi-középhegység földrajzi helyzete. A mészkőhegységek változatos formakincsének bemutatása. A mészkőfelszínnek vízháztartása – ritka felszíni vízhálózat, bővizű karsztforrások. Az utóvulkáni működés eredményei.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Keszthelyi-hegység, Tapolcai-medence, Zámolyi-medence, Zsámbéki-medence; Kékkút. Az Északi-középhegység földrajzi helyzete. A felszínének kialakulása – felépítése – jellemző kőzetek. Résztájainak jellemzése – vulkáni vonulatok, karsztvidékek. A táj változatos formakincsének bemutatása. A mészkőfelszínnek vízháztartása – ritka felszíni vízhálózat, bővizű karsztforrások. Az utóvulkáni működés eredményei a hévforrások sora. Új fogalmak: Riolit, riolittufa, karr; Észak-magyarországi középhegység; Aggtelek–Rudabányai-hegyvidék;		

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Nógrádi-medence, Ipolyvölgy, Sajó völgye, Hernád völgye; Csóványos, Istállós-kő; Aggtelek–Dómica barlang-rendszer, Baradla-barlang.		
48.	A medencejelleg érvényesülése az éghajlatban	Ábraelemzés, Tematikus térképek elemzése – Magyarország éghajlati térképeinek elemzése. Éghajlati diagramok elemzése (hazánk különböző területein). Diagram szerkesztése Gondolattérkép készítése az időjárási frontokról	Magyarország éghajlati besorolása. A kontinentális éghajlat általános jellemzése, jellemzői hazánkban. A medencejelleg érvényesülése Magyarországon. A földrajzi fekvés és az éghajlat kapcsolata. A hazánkat érő éghajlati hatások – Mikor, milyen időjárás köszönhető ezeknek? Az időjárási frontok kialakulása. A hideg- és a melegfront fogalmának kialakítása, jellemzői. Az időjárási frontok hatása	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén. A rendszerezés képességének fejlesztése a gondolattérkép készítése során. A logikus gondolkodás	A kontinentális éghajlat általános jellemzése, jellemzői hazánkban. A medencejelleg érvényesülése Magyarországon. A hazánkat érő éghajlati hatások – Mikor, milyen időjárás köszönhető ezeknek? A hideg- és a melegfront fogalmának kialakítása, jellemzői.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			a mindennapjainkra. Az éghajlat elemeinek alakulása hazánk egyes részein. Időjárási szélsőségek Magyarországon. Új fogalmak: Időjárási frontvonal, hidegfront, melegfront, hőmérséklet évi járása, hőösszeg	képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása, valamint a diagramszerkesztés során.	
49.	Gazdag vízhalózat	Tematikus térkép elemzése Térképészeti gyakorlat A tankönyvi függelék természetföldrajzi adatainak elemzése	A Duna vízgyűjtő területe. A Duna mint Közép-Európa legnagyobb folyójának jellemzése. A Tisza mint a Duna legnagyobb hazai mellékfolyójának jellemzése. A Tisza szabályozása. A Tisza vízvédelme. Árvízvédelem a Dunán és a Tiszán. Gazdasági jelentőségük. Folyóvizeink környezeti állapota.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének	A Duna és vízgyűjtő területe. A Tisza szabályozása. A Tisza vízvédelme. Árvízvédelem

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése az adatelemzés és következtetések levonása során.	
50.	Erdők, puszták, kultúrtájak	Kördiagram elemzése Tematikus térképek elemzése Ágdiagram elemzése Szövegértelmezés: a rejtvény megoldása A tankönyvi függelék természetvédelmi adatainak elemzése	A természeti viszonyok és a növénytakaró közötti összefüggés. Hogyan lett a természetes tájból kultúrtáj? Hazánk természetes növénytakarójának jellemzése. Új fogalmak: kultúrtáj, őshonos, élőhely-rekonstrukció, nemzeti park, tájvédelmi körzet, helyi védelem alatt álló terület, természetvédelmi terület.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a diagramelemzés és következtetések levonása során.	A természeti viszonyok és a növénytakaró közötti összefüggés. Hogyan lett a természetes tájból kultúrtáj? Hazánk természetes növénytakarójának jellemzése.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
51.	Természeti örökségünk védelme – hazánk nemzeti parkjai	A tankönyvi függelék természetvédelmi adatainak elemzése	Miért van szükség a természet- és környezetvédelemre? A természetvédelem egységei. Nemzeti parkjaink szerepe. Hazánk nemzeti parkjainak a bemutatása. Fertő-Hanság Nemzeti Park, – Balaton-felvidéki Nemzeti Park, Duna-Ipoly Nemzeti Park, Szentgáli Tiszafás Természetvédelmi Terület, Duna-Ipoly Nemzeti Park, Bükk Nemzeti Park, Aggteleki Nemzeti Park.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása során. Az analízis képességének fejlesztése a szövegértelmezés során.	Miért van szükség a természet- és környezetvédelemre? A természetvédelem egységei. Hazánk nemzeti parkjainak ismerete
52.	Közös anyanyelv, kultúra és történelmi múlt	Tematikus térkép elemzése Táblázat adatainak elemzése	A magyar nyelv eredete. A hivatalos nyelv – anyanyelv. A nemzetiség fogalma. Nemzetiségek hazánkban. A nemzetiségek élete, jogai. A modern kori népvándorlás és annak	Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás és a matematikai kompetencia fejlesztése az adatelemzés során. Anyanyelvi	A nemzetiség fogalma. Nemzetiségek hazánkban. A nemzetiségek jogai. A magyarországi nemzetiségi kisebbségek, a romák helyzete.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			okai. A magyarországi nemzetiségi kisebbségek, a romák helyzete. Néprajzi csoportok hazánkban.	kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során.	Néprajzi csoportok hazánkban.
53.	Gyerekek által készített PowerPointos kiselőadások a fejezethez kapcsolódóan.	Önálló munka, kutatómunka, gyűjtött anyag rendszerezése és kiselőadássá formálása.	PowerPointos bemutató készítése és kiselőadások megtartása a fejezet témáihoz kapcsolódóan.	A verbális és a vizuális kommunikációs képességek fejlesztése, Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése. A logikus gondolkodás képességének fejlesztése és a matematikai kompetencia fejlesztése a grafikonkészítés és elemzés során. Rendszerezés képességének fejlesztése. Digitális eszközök alkalmazása az anyaggyűjtés és az előadás megtartása során.	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
54-55.	Ellenőrizd tudásodat!	Rendszerezés. A lehetőségeknek megfelelően, az ismeretek rögzítése az interaktív feladatokkal és kérdésekkel. Önálló tanulói munka, a munkafüzeti feladatok megoldása (Mf.73-75. oldal), tankönyvi kérdések megválaszolása (Tk.166. oldal).		Rendszerszemlélet fejlesztése a rendszerezés képességének fejlesztésével. Digitális kompetencia fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A hatékony, önálló tanulás alapozása. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.	A fejezetben tanultak.
56.	Ellenőrző óra	A Földrajz 8. tankönyvhöz készült témazáró feladatlap kitöltése.		Ismeretek önálló alkalmazása , saját gondolatok kifejezésének képessége.	A fejezetben tanultak.
PROJEKTHÉT					

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
57-58.	Projekt	A projekt témájához kapcsolódó internetes kutató és gyűjtőmunka. Az anyagok rendszerezése.	A projekt témájához kapcsolódó.	Szociális kompetencia fejlesztése a közös munka során. Vitakultúra fejlesztése. Saját gondolatok kifejezésének képessége, logikai gondolkodás és rendszerszemléletű gondolkodás fejlesztése.	
MAGYARORSZÁG TÁRSADALMI VISZONYAI					
59.	Csökkenő népesség	Diagramelemzés Tematikus térkép készítése Gondolattérkép készítése az öregedő társadalom lehetséges problémáiról	A népességcsökkenés okai. A népesség mozgása. Belső migráció. Ingázás. Új fogalmak: Természetes fogyás, népesség belső vándorlása, ingázás.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás	A népességcsökkenés okai. A népesség mozgása. Belső migráció. Ingázás. Új fogalmak: Természetes fogyás, népesség belső vándorlása, ingázás.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén Matematikai kompetencia fejlesztése.	
60.	Város – falu - tanya	A településekről tanultak átismétlése a munkafüzeti feladat megoldásával Diagramelemzés	Az infrastruktúra fogalma. Az infrastruktúra fejlődése hazánkban. Városaink jellemzői. Várostopusok a fejlődésük során kialakult szerepük szerint. A mezőváros, az ipari város, a közlekedési és kereskedelmi központ, igazgatási központ. A falvak szerepének átalakulása. Az átalakulás okai. A mai falu jellemzői. Az aprófalvak jellemzői, napi gondjai. A tanyák szerepe a múltban.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén Szemléleti és logikai térképolvasás	Az infrastruktúra fogalma. Várostopusok felsorolása A falvak szerepének átalakulása. A tanyák szerepe a múltban és ma.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			A tanyaszerep megváltozása. A mai tanyák jellemzői. Új fogalmak: Infrastruktúra, mezőváros, ipari város, közlekedési és kereskedelmi központ, igazgatási központ.	fejlesztése. Az információszerzés és -feldolgozás képességének fejlesztése.	
61.	Kelet-Közép-Európa legnagyobb városa: Budapest	Diagramelemzés Térképészeti gyakorlat Tematikus térkép elemzése (Atlasz).	Kedvező földrajzi helyzet. A főváros kiépülése. Központi szerepe az ország irányításában. A gazdaság telepítő tényezői a világvárosban. Átalakulóban lévő gazdaság – a változások okai. Hazánk legnagyobb közlekedési csomópontja. Jelentős idegenforgalom. Az agglomeráció fogalmának a kialakítása. A budapesti agglomeráció jellemzői – főbb települései.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén Matematikai kompetencia	A főváros szerepe az ország irányításában. Az agglomeráció fogalmának a kialakítása. A budapesti agglomeráció

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Új fogalmak: Vác, Dunakeszi, Gödöllő; Százhalombatta, Budaörs; Szentendre.	fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	
62.	Fejlesztésre szoruló mezőgazdaság	Kördiagram elemzése Tematikus térkép elemzése Diagramelemzés	Miért fontos számunkra a mezőgazdaság? A mezőgazdaság telepítő tényezői. A mezőgazdaság átalakulása a rendszerváltás után. A természeti viszonyok és a mezőgazdaság kapcsolata általában és konkrét hazai példákon. Növénytermesztésünk jellemzése. A termőterület csökkenésének okai, és annak következményei. A szántóföldi növénytermesztés jellemzői hazánkban. A szántóföldi zöldségtermesztés és minőségi változásai. Magyarország gyümölcs-termesztése.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén Matematikai kompetencia fejlesztése. A rendszerezés képességének fejlesztése a	A természeti viszonyok és a mezőgazdaság kapcsolata Növénytermesztésünk jellemzése. A csökkenő állatállomány. Új kihívások a mezőgazdaság számára az Unióban.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Az éghajlat és a gyümölcs-termesztés területi elhelyezkedése közötti kapcsolat elemzése. A csökkenő állatállomány. Új kihívások a mezőgazdaság számára az Unióban. Uniós lehetőségek.	gondolattérkép készítése során.	
63.	Változások az iparban	Tematikus térkép elemzése Diagram elemzése Diagram szerkesztése Szemelvény-feldolgozás. Tanulói gyűjtőmunka (könyvtári és internetes), beszámoló a nem fémes ásványkincsekről és a bányászatot követő környezetvédelmi intézkedésekről	Az ásványi nyersanyagok. Hazánk szénhidrogénkészlete és -bányászata. A bányászat és a tájrombolás. A karsztvízszint és a bányászat kapcsolata. Ércbányászatunk. Nem érces ásványkincs-tartalékaink. Hazánk iparának néhány jellemzője az elmúlt néhány évtizedben. A rendszerváltás hatása az iparra. A piacgazdaság.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén.	Hazánk szénhidrogénkészlete és -bányászata. Ércbányászatunk. - tartalékaink. Hazánk iparának néhány jellemzője. A piacgazdaság. A szolgáltatások vezető szerepe. A K + F szektor. Új fogalmak: ipari park

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			Az ipari parkok mint az ipari termelés új helyszínei. A szolgáltatások vezető szerepe. A nagyobb szaktudást igénylő, húzó iparágak. A K + F szektor. Új fogalmak: ipari park, Visonta, Bükkábrány, Úrkút, Eplény.	Matematikai kompetencia fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	
64.	Hazánk vezető gazdasági ága, a szolgáltatás	A szolgáltatásokról tanultak átismétlése a munkafüzeti feladat megoldásával Diagramelemzés Tematikus térképek elemzése Térképészeti gyakorlat	A szolgáltatás fogalmának kialakítása. A szolgáltatás jelentőségének emelkedése. Hazánk közlekedésének főbb jellemzői: vasúti, közúti, légi és vízi közlekedésünk. A kereskedelem ágazatai. Hazánk kül- és belkereskedelmének jellemzői. Külkereskedelmi partnereink. A kereskedelem új távlatai az unióba	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén	A szolgáltatás fogalmának kialakítása. Hazánk közlekedésének főbb jellemzői: vasúti, közúti, légi és vízi közlekedésünk. A kereskedelem ágazatai. Hazánk kül- és belkereskedelmének jellemzői. Külkereskedelmi partnereink.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			lépéssel. Új fogalmak: szolgáltatás – tercier szektor, konténer-forgalom, tranzitforgalom, autópálya, kereskedelem, külkereskedelem, belkereskedelem.	Matematikai kompetencia fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	
65.	Magyarország régiói	Tematikus térkép elemzése A Közép-Magyarország régió fontosabb földrajzi adatainak elemzése Diagramelemzés Térképészeti gyakorlat Gondolattérkép készítése a régiók közötti különbségek csökkentési lehetőségeiről Szövegelemzés, Szövegértelmezés	A régió mint új területfejlesztési egység fogalmának kialakítása. Hazánk régiói. A Közép-Magyarország régió jellemzői. Új fogalmak: határ menti együttműködések. régió, eurorégió.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése a régiók társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megláttatásával. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli	A régió fogalmának kialakítása. Hazánk régiói.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén Matematikai kompetencia fejlesztése. Szemlélet és logikai térképolvasás fejlesztése.	
66.	Régiók eltérő fejlettséggel	A régiók fontosabb földrajzi adatainak elemzése Grafikonelemzés	A Közép-Dunántúl, a Nyugat-Dunántúl és a Dél-Dunántúl régió jellemzői. A természeti viszonyok és a mezőgazdaság kapcsolata. A mezőgazdasági termelés és az ipar kapcsolata. Ipartelepítő tényezők a dombságon. A táj iparának jellemzői – az iparszerkezet	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése a régiók társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek,	

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			változása. Legfontosabb iparágak és területi elhelyezkedésük. Az idegenforgalom jelentősége gyógyturizmus – gyógyfürdők. Történelmi városok (Veszprém, Székesfehérvár, Esztergom), híres portékák (herendi porcelán) Új fogalmak: Oroszlány, Várpalota, Balatonfüzfő, Almásfüzitő; Tokod, Nyergesújfalú, Lábatlan; Mór	okainak és környezeti következményeinek megvilágításával. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén Matematikai kompetencia fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	
67.	Az észak-magyarországi és az alföldi régiók	A régiók fontosabb földrajzi adatainak elemzése	Az Észak-Magyarország, az Észak-Alföld és a Dél-Alföld régió jellemzése. Ipari nyersanyagok és területi elhelyezkedésük. Változások a bányászatban – sokféle	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a tananyag elsajátítása és az ábraelemzés során. A kritikai gondolkodás fejlesztése a régiók	Az Észak-Magyarország, az Észak-Alföld és a Dél-Alföld régió jellemzése. Ipari nyersanyagok és területi elhelyezkedésük.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			bányakincs, költséges kitermelés, bányák bezárása. A helyi bányászatra települt nehézipar nehézségei. Hagyományos iparágak és területi elhelyezkedésük. Az ipar tájromboló hatása. A természeti viszonyok és a jelentéktelen mezőgazdaság kapcsolata. A gazdag idegenforgalom jellemzése. Történelmi városok (Eger, Sárospatak, Miskolc–Diósgyőr). Az ipar telepítő tényezői az Alföldön. Az Alföld energiagazdálkodása – fontosabb erőműtípusok és erőművek. A nehézipari ágazatok és azok területi	társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok, a történelmi események, a gazdasági fejlettség területi különbségeinek, okainak és környezeti következményeinek megvilágításával. Szövegértelmező képesség fejlesztése. Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén. Matematikai kompetencia fejlesztése. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése.	Változások a bányászatban – sokféle bányakincs, költséges kitermelés, bányák bezárása. A helyi bányászatra települt nehézipar nehézségei.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
			elhelyezkedése az Alföldön. A könnyűipar jellemzői. A könnyűipar és a munkaerőpiac kapcsolata. Turizmus – falusi turizmus előretörése. Debrecen és Szeged bemutatása. Új fogalmak: Világörökség: Aggtelek–Domicai barlangrendszer, Hollókő-ófalú, tokaji borvidék, kaolin, perlit; Borsodi-medence, Demjén; BorsodChem; Hollóháza. Algyő, Százhalombatta, Tiszavasvári, Téglás, Jászfényszaru, Hajdúszoboszló, Gyula; Gyopárosfürdő.		

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
68.	Világörökségek	Szövegelemzés	Tankönyvben szereplő világörökség: Budai Várnegyed, Andrásy út, Hollókői ófalu, Duna-part, Lánchíd, Pannonhalmi Bencés Főapátság, Aggteleki-karszt barlangjai.	Anyanyelvi kompetenciafejlesztés, a szakmai szókincs bővítése a szövegelemzés során.	Tankönyvben szereplő világörökség: Budai Várnegyed, Andrásy út, Hollókői ófalu, Duna-part, Lánchíd, Pannonhalmi Bencés Főapátság, Aggteleki-karszt barlangjai.
69-70.	Ellenőrizd tudásodat!	Rendszerezés. A lehetőségeknek megfelelően, az ismeretek rögzítése az interaktív feladatokkal és kérdésekkel. Önálló tanulói munka, a munkafüzeti feladatok megoldása, tankönyvi kérdések megválaszolása		Rendszerszemlélet fejlesztése a rendszerezés képességének fejlesztésével. Szemléleti és logikai térképolvasás fejlesztése. A hatékony, önálló tanulás alapozása. Alapvető kompetenciák a természettudományok és azok alkalmazása terén. A logikai gondolkodás képességének fejlesztése. Szóbeli	A fejezetben tanultak.

Órák	Az óra témája	Nevelési, fejlesztési célok, feladatok	Ismeretanyag, fogalmak	Fejlesztési területek	Eltérő tanterv szerint tanulókra vonatkozó követelmények
				kifejezőképesség fejlesztése.	
71.	Ellenőrző óra	A Földrajz 8. tankönyvhöz készült témazáró feladatlap kitöltése.		Ismeretek önálló alkalmazása, saját gondolatok kifejezésének képessége.	A fejezetben tanultak.
72.	Év végi értékelés				

A továbbhaladás feltételei:

A tanulók átfogó és reális képzzettel rendelkezzenek a Föld egészéről és annak kisebb-nagyobb egységeiről (a földrészekről és a világtengerről, a kontinensek karakteres nagytájairól és tipikus tájairól, valamint a világgazdaságban kiemelkedő jelentőségű országcsoportjairól, országairól).

Legyen átfogó ismeretük földrészünk, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól, lássák azok térbeli és történelmi összefüggéseit, érzékeljék a földrajzi tényezők életmódot meghatározó szerepét.

Birtokoljanak reális ismereteket a Kárpát-medencében fekvő hazánk földrajzi jellemzőiről, erőforrásairól és az ország gazdasági lehetőségeiről az Európai Unió keretében. Legyenek tisztában az Európai Unió meghatározó szerepével, jelentőségével.

Ismerjék fel a földrajzi övezetesség kialakulásában megnyilvánuló összefüggéseket és törvényszerűségeket.

Legyenek képesek alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az egyes országcsoportokra, tájakra jellemző természeti jelenségekkel, társadalmi-gazdasági folyamatokkal kapcsolatban, ismerjék fel az egyes országok, országcsoportok helyét a világ társadalmi-gazdasági folyamataiban.

Érzékeljék az egyes térségek, országok társadalmi-gazdasági adottságai jelentőségének időbeli változásait.

Ismerjék fel a globalizáció érvényesülését regionális példákban. Ismerjék hazánk társadalmi-gazdasági fejlődésének jellemzőit összefüggésben a

természeti erőforrásokkal.

Értsék, hogy a hazai gazdasági, társadalmi és környezeti folyamatok világméretű vagy regionális folyamatokkal függenek össze.

Tudják példákkal bizonyítani a társadalmi-gazdasági folyamatok környezetkárosító hatását, a lokális problémák globális következmények elvének érvényesülését. Legyenek tisztában a Földet fenyegető veszélyekkel, értsék a fenntarthatóság lényegét példák alapján, ismerjék fel, hogy a Föld sorsa a saját magatartásukon is múlik.

Rendelkezzenek a tanulók valós képzetekkel a környezeti elemek méreteiről, a számszerűen kifejezhető adatok és az időbeli változások nagyságrendjéről. Tudjanak nagy vonalakban tájékozódni a földtörténeti időben.

Legyenek képesek természet-, illetve társadalom- és gazdaságföldrajzi megfigyelések végzésére, a különböző nyomtatott és elektronikus információhordozókból földrajzi tartalmú információk gyűjtésére, összegzésére, a lényeges elemek kiemelésére. Ezek során alkalmazzák digitális ismereteiket. Legyenek képesek megadott szempontok alapján bemutatni országokat és tipikus tájakat.

Legyenek képesek a tanulók a térképet információforrásként használni, szerezzék meg a logikai térképolvasás képességét.

A topográfiai ismereteikhez tudjanak földrajzi-környezeti tartalmakat kapcsolni.

2018. SZEPTEMBER 10.

KÉSZÍTETTE: TAKÁCS TÍMEA (SZAKTANÁR)